

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
9090 Pannonhalma, Vár 1.

2004/2. sz.

régi helyen, ami a térképeken is szerepel, az érseki könyvtár kapott helyet. Emiatt is késtük le a találkozó időpontját...

Kosić úrtól ízelítőt kaptunk a Nemzeti Könyvtárunk kincseiből. Láthattuk a legrégebbi horvát törvénykönyvet a 13. századból. Kézbe vehettük a Turóczi krónikát, Zrínyi Miklós könyvtárának darabjait. Nagyon megdöbbenő élmény volt, amikor a horvát nyelvű könyvtári bélyegzőt láthattuk a magyar könyvekben.

Reméljük jövőre minden EKE-tag átélheti ezeket az élményeket. Ígéretet kaptunk, hogy mindent előkészítenek a magyar könyvtárosok látogatásához. Egy kis kedvet is csináltunk a magunkkal vitt ajándékokkal, hiszen előzetesen a nagyobb gyűjtemények elláttak bennünket útravalóval - prospektusokkal, kiadványokkal - melyekért ezúton is köszönetet mondunk.

Következő évi programunkból nem szabad kihagyni egy **városnéző sétát** sem, hiszen több múzeum is csalogatja a Zágrábba utazókat. Mi a **Mimara gyűjteményt** látogattuk meg, ahol állandó és időszakos kiállításokban gyönyörködhattunk. Felbecsülhetetlen értékű anyagával a város legszebb múzeuma. Nagyon sajnáljuk, hogy kollégáink már nem láthatják a január 30-ig kölcsön kapott perzsa anyagot. Ékirásos kőtábla, aranyból készült használati tárgyak, törvényoszlop, minden "megelevenedett", amiről a történelemkönyvekből olvashattunk. A múzeum állandó kiállításait viszont mindenki megcsodálhatja a leendő kirándulásunkon. A több száz darabból álló régészeti anyag az egyiptomi, mezopotámiai, perzsa, görög, római leleteik lenyűgözőek. Az elképesztően nagy képgyűjtemény - Raffaello, Canaletto, Rembrandt, Bosch, Goya, Renoir stb. - világhírű művészek munkáiból készült.

A **horvát Parlament (Szábor)**, a 13. századi **Szent-Márk templom**, a Zágráb jelképévé is vált kettős tornyú székesegyház, minden megtekinthető egy nap alatt is.

Azt kívánjuk, hogy minden kedves kolléga jövőre ugyanilyen szép élményekkel térhessen haza.

Viola Ernő – Violáné Bakonyi Ibolya
Csurgói Csokonai Vitéz Mihály
Református Gimnázium Könyvtára

Beszámoló **az Informatikai és Könyvtári Szövetség és** **a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár szervezésében lezajlott** **a „Könyvtárosképzés ma, holnap” című** **országos szakmai konferenciáról** **(2004. október 11-én)**

Az Országos Könyvtári Napok keretében a 100 éves jubileumát ünneplő Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár reprezentatív előadótermében megtartott konferencia nyitotta az események sorát. Dr. Fodor Péter, az Év Könyvtára címet elnyert FSZEK főigazgatója nyitotta meg az ülést. A program szerint nyolc előadás hangzott el. Az előadások közül három előadást emelnék ki, melyek a legjobban tetszettek.

Dr. Bényei Miklós (docens, Debreceni Egyetem) előadásának a címe: **Nyitott kérdések a könyvtárosképzésben.** Ez az első előadás a könyvtárosképzés minden területét felölelte, rendkívül informatív és színvonalas volt.

Az előadó először a legújabb könyvtáriüggyel foglalkozó fontosabb rendeleteket vázolta. A 2002-es kormányrendelet egységes szakelnevezést írt elő: **informatikus-könyvtáros**, s

ehhez rendelte a képesítési követelményeket. Nem korlátozta a könyvtár szakért felelős tanszékek szervezeti hovatartozását (pl. bölcsészeti vagy természettudományi karon belül is működhetnek). Beszért az informatikus-könyvtáros felsőfokú képzés intézményeiről: **13 képző helyen** a nappali, levelező és távoktatási tagozaton a hallgatók száma igen magas, **4000 fő**. A bevezető rész után rátért, az **ún. bolognai folyamatra**, amely a hazai felsőoktatás gyökeres átalakítását jelenti. Az áttérésre, a 3 ciklusú lineáris képzésre, a tervek szerint 2006-tól kerül sor. A felsőfokú könyvtárosképzés helyének az elfogadása az új struktúrában nem volt problémamentes, szükség volt a könyvtáros szakmai szervezetek és a NKÖM Könyvtári Osztályának együttes fellépésére. Végül sikerült elérni, hogy a **252/2004 számú kormányrendelet** az informatikus könyvtáros alapszakot a társadalomismeret képzési ágon belül olyan szakként tünteti fel, amelyre a jelentkezés közvetlenül történik. Kitért az előadó a **3 ciklusú képzés** fokozatainak ismertetésére is. Az alapképzés 6 féléves, erre épül a mesterképzés, ami 4 féléves, a harmadik szint a doktori képzés, amely 3 éves. Sajnálattal jegyezte meg Bényei tanár úr, hogy az új felsőoktatási reform az **egyszakos** informatikus könyvtárosképzést preferálja, holott a **kétszakosságnak** számtalan előnyére már **Szabó Ervin** 1909-ben felhívta a figyelmet. **Kovács Máté** professzor az ELTE Könyvtár tanszékének legendás vezetője még azért is küzdelmet folytatott az 1950-es évek végén, hogy a könyvtár szak természettudományi szakkal is társítható legyen. Az előadás utolsó részében kitért arra az előadó, hogy a **2004-es kormányrendelet** nagyon helyesen előírja a **könyvtári gyakorlat megszerzését** a hallgatóknak. Fontosnak tartaná, ha jogszabály rögzítené a gyakorló könyvtár és a **gyakorlatvezető könyvtáros státusát**. Példaként a Debreceni Egyetemi és Nemzeti Könyvtárat említette, ahol optimális feltételek várják a gyakorlaton részt vevő hallgatókat. Az előadás befejezésekképpen a jelenre utalt, ugyanis 2005-ben még a mostani rendszerben veszik fel és oktatják a hallgatókat.

Az előadás teljes szövege a Könyvtári Figyelő 2005/1. számában fog megjelenni.

Dr. Virágos Márta (főigazgató, Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár)
előadásának a címe: **A könyvtáros szakma piacképessége**

Az előadás nemcsak a könyvtáros képzéssel foglalkozott, hanem a könyvtári hivatás ismérveit, valamint a könyvtárakban a szakmai képzettségűek arányait is vizsgálta.

Az előadás első részében az információs társadalom hatását vizsgálta a könyvtárakra és a könyvtárosokra. Idézte Skaliczki Juditot (főosztályvezető, NKÖM Könyvtári Főosztály), aki az 1997-es könyvtári törvény megjelenése kapcsán a könyvtárat az információs társadalom alapintézményeként fogalmazta meg. **Hivatás** vagy szakma-e a **könyvtárosság?** Ezt a kérdést járta körül az előadó, aki a könyvtáros hivatás jellege mellett foglalt állást. Az előadás második részében a könyvtárosi szakmai képzettségűek arányait számadatokkal illusztrálta. A hazai könyvtárakban **9494 fő** dolgozik könyvtárosi munkakörben, ebből 35% középfokú végzettségű, 40% főiskolai diplomával rendelkezik, 25% pedig egyetemi diplomás. Megállapította, hogy magas a felsőfokú végzettek aránya sok helyen, holott nagyobb szükség lenne több munkakörben jobb nyelvtudással és programozói ismeretekkel rendelkezőkre. Beszért arról, hogy a könyvtáros pálya vonzóbbá tétele a **2003-2007-es időszakot** átfogó **könyvtári stratégia** kiemelt témaköre.

A pályán való működés hatékonysága, külső megítélése befolyásolja a **könyvtárosi munka presztízsét, piacképességét**. Felvetette, hogy a felsőoktatásban végzetek elhelyezkedéséről nem készült felmérés, de szóbeli ismeretei alapján a levelezős hallgatók egy része már könyvtárban dolgozik, azonban nagyobb része nem könyvtárban helyezkedik el. A nappali tagozatos hallgatók, különösen az informatikus könyvtáros diplomával rendelkezők számára az elhelyezkedési lehetőség nagyobb a könyvtári rendszeren kívül is. Virágos Márta előadásában az írásvetítőn bemutatott ábra nagyon szemléletesen mutatta, hogy a felsőfokú

EKE HÍRLEVELE

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
9090 Pannonhalma, Vár 1.

2004/2. sz.

könyvtárosképzés különböző formáiban, milyen arányban vesznek részt a hallgatók.

Az előadás teljes szövege a Könyvtári Levelező/lap 2004/10. számában jelent meg.

Bertalanné Kovács Piroska (igazgató, Szolnok Megyei Könyvtár) előadásának címe: **Képzési lehetőségek és a gyakorlat kihívásai**

Ez az előadás a témába rejlő konfliktushelyzetet kívánta kiemelni, s kritikus találó megjegyzéseit tapasztalataival támasztotta alá. Bevezető gondolatként a jelenlegi könyvtárosképzés kritikáját fogalmazta meg. **„Magyarországon a könyvtáros-képzés a 14 képzőhellyel, túlreprezentált a felsőoktatásban.”** Ezt a véleményét az előadás további részében gyakorlati tapasztalataival támasztotta alá. Mértéktelen túlkínálat van a megyében egyszakos könyvtáros és könyvtáros-művelődésszervező szakon végzettekkel. A felsőoktatás ontja az ilyen végzettségűeket, akiknek 10 évig nincs lehetőségük elhelyezkedni a megyében, mert a könyvtárak derékhadát adóknak is ez a végzettségük. Véleménye szerint égetően **szükség lenne, felsőfokú szakvizsgával járó felsőoktatási képzésre.** Szakvizsga lehetősége pl.: gyermekkönyvtári, zenei könyvtári, digitális hálózati szolgáltatások készítőire, a fogyatékkal élőkkel foglalkozó könyvtári végzettségűekre. Teljes érdektelenséget lát a felsőoktatás részéről a szakvizsgás képzések indítása iránt. A tanfolyami képzések közül kiemelte a NKÖM által akkreditált képzések némelyikének a sikerességét, pl. a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen tartott számítógépes képzést.

Felhívta a figyelmet, hogy a felkészültségünkön múlik, hogy milyen megbecsülést szerzünk a könyvtáros szakmának. Az előadás végén egy frappáns idézetet olvasott fel: „Annál, hogy képzéd az embereidet és elvadásszák őket tőled, csak egy rosszabb van, ha nem képzéd őket, és nálad maradnak.” (Zig Zigler)

Az előadás teljes szövege a Könyvtári Levelező/lap 2004/11. számában jelent meg.

A konferencián elhangzott további 5 előadást csak felsorolom:

- **Dr. Skaliczki Judit** (főosztályvezető, NKÖM Könyvtári Főosztály): **A képzés stratégiai területei**

- **Dr. Pálvölgyi Mihály** (főiskolai tanár, Berzsenyi Dániel Főiskola - Szombathely): **Az informatikus könyvtárosképzés helyzete és tendenciái – veszélyek, lehetőségek**

- **Mecsériné Doktor Rozália** (igazgató, Körömdi Városi Könyvtár): **Szakemberek a városi könyvtárakban**

- **Tóth Máté** (a Könyvtári Intézet, OSZK munkatársa): **Könyvtárosok a pálya kezdetén**

- **Slisz Klaudia**: **Egy pályakezdő naplójából (Az előadás teljes szövege a Könyvtári Levelező/lap 2004/10 számában jelent meg)**

Kalocsai Ilona

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Jog- és Államtudományi Kar Könyvtára
